Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

z 12. septembra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Nariadenie (ES) č. 882/2004 – Článok 27 – Úradné kontroly krmív a potravín – Financovanie – Poplatky alebo dane ukladané z dôvodu úradných kontrol – Možnosť členských štátov oslobodiť určité kategórie subjektov od dane – Minimálne sadzby poplatkov“

V spojených veciach C-199/18, C-200/18 a C-343/18,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podané rozhodnutiami Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko) zo 14. decembra 2017 a doručené Súdnemu dvoru 19. marca 2018, ktoré súvisia s konaniami:

Pollo del Campo S.c.a.,

Avi Coop Società Cooperativa Agricola (C-199/18)

C.A.F.A.R. – Società Agricola Cooperativa,

Società Agricola Guidi di Roncofreddo di Guidi Giancarlo e Nicolini Fausta (C-200/18)

proti

Regione Emilia-Romagna,

Azienda Unità Sanitaria Locale 104 di Modena,

A.U.S.L. Romagna (C-199/18 a C-200/18),

a

SAIGI Società Cooperativa Agricola a r.l.,

MA.GE.MA. Società Agricola Cooperativa

proti

Regione Emilia-Romagna,

A.U.S.L. Romagna (C-343/18),

* Jazyk konania: taliančina.

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predsedníčka deviatej komory K. Jürimäe, sudcovia D. Šváby (spravodajca) a S. Rodin,

generálny advokát: P. Piamäe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Pollo del Campo S.c.a., Avi Coop Società Cooperativa Agricola, v zastúpení: M. Giustiniani, A. Gamberini, a M. Aldegheri, avvocati,

– C.A.F.A.R. – Società Agricola Cooperativa, v zastúpení: M. Aldegheri, avvocatessa, neskôr A. Clarizia, avvocato,

– Società Agricola Guidi di Roncofreddo di Guidi Giancarlo e Nicolini Fausta, v zastúpení: M. Giustiniani, A. Gamberini, a M. Aldegheri, avvocati,

– A.U.S.L. Romagna, v zastúpení: A. Lolli, avvocato,

– Regione Emilia-Romagna, v zastúpení: G. Puliatti a F. Senofonte, avvocati,

– Európska komisia, v zastúpení: F. Moro a D. Bianchi, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 27 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Ú. v. EÚ L 165, 2004, s. 1; Mim. vyd. 03/045, s. 200).

2 Tieto návrhy boli podané v rámci troch sporov medzi spoločnosťami Pollo del Campo S.c.a. a AVI Coop Società Cooperativa Agricola (vec C-199/18), C.A.F.A.R. – Società Agricola Cooperativa a Società Agricola Guidi di Roncofdreddo di Guidi Giancarlo e Nicolini Fausta (vec C-200/18), ako aj spoločnosťami SAIGI Società Cooperativa Agricola a r.l. a MA.GE.MA. Società Agricola Cooperativa (vec C-343/18) a Regione Emilia-Romagna (Región Emilia-Romagna, Taliansko), Azienda Unità Sanitaria Locale 104 di Modena a A.U.S.L Romagna (miestna sanitárna agentúra Romagna, Taliansko), vo veci rozhodnutia uvedeného regiónu, ktorým sa žalobkyniam vo veci samej ukladá povinnosť zaplatiť poplatok určený na pokrytie nákladov, ktoré vznikli v dôsledku úradných veterinárnych kontrol.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 89/662

3 Článok 1 smernice Rady 89/662/EHS z 11. decembra 1989 o veterinárnych kontrolách v obchode vnútri spoločenstva s cieľom dobudovania vnútorného trhu (Ú. v. ES L 395, 1989, s. 13; Mim. vyd. 03/009, s. 214), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/41/ES z 21. apríla 2004 (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 33; Mim. vyd. 03/044, s. 407) (ďalej len „smernica 89/662“), stanovuje, že členské štáty zaistia, aby sa veterinárne kontroly produktov živočíšneho pôvodu, na ktoré sa vzťahujú akty uvedené v prílohe A a ktoré sú určené na obchodovanie, už nevykonávali na hraniciach, ale aby sa vykonávali v súlade s touto smernicou.

4 Táto príloha A vo svojej kapitole I uvádza smernicu Rady 2002/99/ES zo 16. decembra 2002 ustanovujúcu pravidlá pre zdravie zvierat, ktorými sa riadi produkcia, spracovanie, distribúcia a uvádzanie produktov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu na trh (Ú. v. ES L 18, 2003, s. 11; Mim. vyd. 03/038, s. 124), ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 24. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ L 139, 2004, s. 55; Mim. vyd. 03/045, s. 14).

Smernica 93/119/ES

5 Smernica Rady 93/119/ES z 22. decembra 1993 o ochrane zvierat počas porážky alebo ich utratenia (Ú. v. ES L 340, 1993, s. 21; Mim. vyd. 03/015, s. 421) stanovovala spoločné minimálne normy pre ochranu zvierat počas ich porážky alebo utratenia, aby sa zabezpečil racionálny rozvoj produkcie a uľahčilo sa doplnenie vnútorného trhu so zvieratami a produktmi živočíšneho pôvodu.

Smernica 96/23/ES

6 Smernica Rady 96/23/ES z 29. apríla 1996 o opatreniach na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a živočíšnych produktoch a o zrušení smerníc 85/358/EHS a 86/469/EHS a rozhodnutí 89/187/EHS a 91/664/EHS (Ú. v. ES L 125, 1996, s. 10; Mim. vyd. 03/019, s. 71) ustanovuje opatrenia na monitorovanie látok a skupín rezíduí uvedených v prílohe I uvedenej smernice.

7 Na tento účel článok 3 tejto smernice, ktorý sa nachádza v jej kapitole II, nazvanej „Plány monitorovania na zisťovanie prítomnosti rezíduí alebo látok“, stanovuje:

„Produkčný proces zvierat a prvotných produktov živočíšneho pôvodu sa musí monitorovať v súlade s touto kapitolou kvôli zisťovaniu prítomnosti rezíduí a látok uvedených v prílohe I [uvedenej smernice] v živých zvieratách, ich výkaloch a telesných tekutinách a tkanivách, v živočíšnych produktoch, v krmivách a pitnej vode zvierat.“

Nariadenie (ES) č. 178/2002

8 Nariadenie (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 2002, s. 1; Mim. vyd. 15/006 S. 463), vo svojom článku 3, nazvanom „Iné definície“, uvádza:

„Na účely tohto nariadenia:

1. ‚potravinové právo‘ znamená zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, upravujúce potraviny vo všeobecnosti, a najmä potravinovú bezpečnosť, či už na úrovni spoločenstva alebo na vnútroštátnej úrovni; vzťahuje sa na všetky stupne výroby, spracúvania a distribúcie potravín a tiež krmív vyrábaných pre zvieratá určené na produkciu potravín alebo pre zvieratá určené na kŕmenie takýchto zvierat (t. j. určených na produkciu potravín);

…

3. ‚prevádzkovateľ potravinárskeho podniku‘ znamená fyzické alebo právnické osoby zodpovedné za zabezpečenie toho, aby sa v potravinárskom podniku pod ich kontrolou plnili požiadavky potravinového práva;

…

6. ‚prevádzkovateľ krmivárskeho podniku‘ znamená fyzickú alebo právnickú osobu zodpovednú za zabezpečenie toho, aby sa v krmivárskom podniku pod ich kontrolou plnili požiadavky potravinového práva“.

Nariadenie č. 853/2004

9 Príloha III nariadenia č. 853/2004 obsahuje súbor špecifických požiadaviek. Konkrétnejšie oddiel 2 tejto prílohy III obsahuje požiadavky na mäso z hydiny a zajacovitých, ktoré sa okrem iného vzťahujú na činnosti porážky a rozrábky mäsa.

Nariadenie č. 882/2004

10 Odôvodnenia 4, 6 a 32 nariadenia č. 882/2004 stanovujú:

„(4) potravinové a krmivové právo spoločenstva vychádza zo zásady, že prevádzkovatelia [prevádzkovatelia potravinárskych a krmivárskych podnikov – *neoficiálny preklad*] sú vo všetkých fázach výroby, spracovania a distribúcie krmív a potravín v podnikoch, ktoré majú pod kontrolou, povinní zabezpečiť, aby krmivá a potraviny spĺňali požiadavky potravinového a krmivového práva, ktoré sa vzťahujú na ich činnosť;

…

(6) je potrebné, aby členské štáty vynucovali potravinové a krmivové právo a predpisy o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá, aby sledovali a overovali, či prevádzkovatelia dodržiavajú vo všetkých fázach výroby, spracovania a distribúcie príslušné požiadavky tohto práva a týchto predpisov. Na tento účel je potrebné organizovať úradné kontroly;

…

(32) je potrebné, aby boli na organizovanie úradných kontrol k dispozícii primerané finančné zdroje. Preto je potrebné, aby príslušné orgány členských štátov boli schopné uvaliť poplatky alebo sadzby [dane –*neoficiálny preklad*] na pokrytie nákladov, ktoré vznikli v dôsledku úradných kontrol. Pri tomto postupe budú môcť príslušné orgány členských štátov slobodne stanovovať poplatky alebo sadzby [dane –*neoficiálny preklad*] ako jednorazové sumy na základe vzniknutých nákladov, so zohľadnením špecifickej situácie zariadenia. Keď sa od prevádzkovateľov vyberajú poplatky, je potrebné uplatňovať všeobecné zásady. Preto je vhodné stanoviť kritériá stanovovania výšky poplatkov za inšpekciu. Pokiaľ ide o poplatky uplatniteľné na kontrolu dovozu, je vhodné priamo stanoviť sadzby pre hlavné dovážané položky, aby sa zabezpečilo ich jednotné uplatňovanie a aby sa nenarúšal trh;“

11 Hlava I nariadenia č. 882/2004 s názvom „Predmet, pôsobnosť a definície“ obsahuje článok 1 týkajúci sa predmetu a pôsobnosti, ktorý vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Toto nariadenie stanovuje všeobecné pravidlá pre vykonávanie úradných kontrol s cieľom overovania dodržiavania predpisov, zameraných najmä na tieto oblasti:

a) prevencia, eliminácia alebo zníženie na prijateľnú mieru rizík, hroziaci[ch] ľuďom a zvieratám buď priamo alebo nepriamo cez životné prostredie…“

12 Článok 2 bod 1 tohto nariadenia vymedzuje „úradnú kontrolu“ ako „ak[ú]koľvek form[u] kontroly, ktorú vykonáva príslušný orgán alebo [Spoločenstvo] s cieľom overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá“.

13 Hlava II uvedeného nariadenia, nazvaná „Úradné kontroly vykonávané členskými štátmi“, obsahuje kapitolu I, ktorá sa týka „všeobecných povinností“. V tejto kapitole sa nachádza článok 3 týkajúci sa „všeobecných povinností s ohľadom na organizovanie úradných kontrol“, podľa ktorého:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa pravidelne vykonávali úradné kontroly na základe rizika a s vhodnou frekvenciou, aby sa tak dosiahli ciele tohto nariadenia…

…

3. Úradné kontroly sa budú uskutočňovať v každej fáze výroby, spracovania a distribúcie krmív alebo potravín, zvierat a živočíšnych výrobkov. Budú sem patriť aj kontroly prevádzkovateľov v oblasti krmív a potravín, kontroly používania krmív a potravín, ich skladovania, a kontroly akéhokoľvek procesu, materiálu, akejkoľvek látky, činnosti alebo operácie, vrátane prepravy, uplatnených na krmivách alebo potravinách a na živých zvieratách, potrebné na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia.

…“

14 V kapitole VI uvedenej hlavy II s názvom „Financovanie úradných kontrol“ sa nachádza článok 26, v ktorom sa týmito slovami uvádza „Všeobecná zásada“:

„Členské štáty zabezpečia, aby boli k dispozícii primerané finančné prostriedky na obstaranie potrebného personálu a iných prostriedkov pre úradné kontroly. Použijú na to akýkoľvek prostriedok, ktorý považujú za vhodný, vrátane všeobecného zdanenia alebo zavedenia poplatkov alebo sadzieb [daní –*neoficiálny preklad*].“

15 Článok 27 nariadenia č. 882/2004 s názvom „Poplatky alebo sadzby [dane – *neoficiálny preklad*]“ je formulovaný takto:

„1. Členské štáty môžu vyberať poplatky alebo sadzby [dane – *neoficiálny preklad*] na pokrytie nákladov spôsobených úradnými kontrolami.

2. Pokiaľ však ide o činnosti uvedené v oddiel[e] A prílohy IV a oddiel[e] A prílohy V, členské štáty zabezpečia vyberanie poplatku.

3. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 4 a 6, poplatky vyberané s ohľadom na určité činnosti uvedené v oddiel[e] A prílohy IV a oddiel[e] A prílohy V, nebudú nižšie než minimálne sadzby uvedené v odseku B [oddiele B – *neoficiálny preklad*] prílohy IV a v odseku B [oddiele B – *neoficiálny preklad*] prílohy V. Na prechodné obdobie do 1. januára 2008 však môžu členské štáty s ohľadom na činnosti uvedené v oddiel[e] A prílohy IV naďalej používať sadzby, ktoré používajú teraz podľa [smernice Rady z 29. januára 1985 o financovaní veterinárnych inšpekcií a kontrol čerstvého mäsa a hydinového mäsa (Ú. v. ES L 32, 1985, s. 14; Mim. vyd. 03/006, s. 161)].

…

4. Poplatky vyberané na účely úradných kontrol podľa odseku 1 alebo 2:

…

b) môžu byť pevne stanovené ako jednorazový poplatok na základe nákladov, ktoré znášajú príslušné orgány za dané obdobie, alebo, kde to prichádza do úvahy, vo výške, uvedenej v oddiel[e] B prílohy IV a v oddiel[e] B prílohy V.

5. Pri stanovovaní poplatkov budú členské štáty brať do úvahy:

a) typ príslušného podniku a príslušné rizikové faktory,

b) záujmy podnikov s nízkou výrobnou kapacitou,

c) tradičné metódy výroby, spracovania a distribúcie,

d) potreby podnikov v oblastiach s osobitnými zemepisnými obmedzeniami.

6. Ak sa, vzhľadom na systém vlastnej kontroly a sledovania, ktorý má zavedený prevádzkovateľ v oblasti krmív a potravín, a vzhľadom na úroveň dodržiavania zistenú pri úradných kontrolách pre určitý typ krmív, potravín alebo činností, vykonávajú kontroly so zníženou frekvenciou, alebo ak je potrebné zohľadniť kritériá uvedené v odseku 5 b) až d), členský štát môže stanoviť nižší poplatok za úradné kontroly než je minimálna sadzba uvedená v odseku 4 b). Podmienkou je, že tento členský štát poskytne Komisii správu s týmito údajmi:

a) typ príslušných krmív, potravín alebo činností týkajúci sa [o ktoré ide –*neoficiálny preklad*];

b) kontroly, ktoré vykonáva príslušný prevádzkovateľ v oblasti krmív a potravín [kontroly vykonané v dotknutom podniku pôsobiacom v odvetví krmív alebo potravín – *neoficiálny preklad*] a

c) metóda výpočtu zníženia poplatku.

…“

16 Príloha IV nariadenia č. 882/2004 je nazvaná „Činnosti a minimálne poplatky a sadzby [poplatky a dane – *neoficiálny preklad*] súvisiace s úradnými kontrolami vo vzťahu so zariadeniami [vo vzťahu k zariadeniam – *neoficiálny preklad*] Spoločenstva“. Oddiel A tejto prílohy IV stanovuje:

„1. Činnosti, ktoré pokrývajú smernice 89/662/EHS, [smernica Rady z 26. júna 1990 týkajúca sa veterinárnych a zootechnických kontrol uplatňovaných v obchode vnútri spoločenstva s určitými živými zvieratami a výrobkami s ohľadom na vytvorenie vnútorného trhu (90/425/EHS) (Ú. v. ES L 224, 1990, s. 29; Mim. vyd. 03/010, s. 138)], 93/119/ES a 96/23/ES, za ktoré dnes členské štáty vyberajú poplatky podľa smernice 85/73/EHS

2. Schvaľovanie krmivových prevádzkarní.“

17 Oddiel B tejto prílohy IV stanovuje, že za kontroly súvisiace so zoznamom výrobkov, ktoré sú vymenované v tomto oddiele, budú členské štáty vyberať poplatky a dane minimálne podľa sadzieb uvedených v tomto oddiele. Okrem iného sú tu stanovené minimálne sadzby poplatkov alebo daní uplatniteľných na inšpekciu bitúnkov alebo minimálne sadzby poplatkov alebo daní uplatniteľných na kontroly rozrábkarní.

18 Príloha V uvedeného nariadenia sa týka „činností a minimálnych poplatkov a daní súvisiacich s úradnými kontrolami tovaru a živých zvierat vstupujúcich do Spoločenstva“, pričom stanovuje:

„Činnosti, ktoré pokrývajú [smernica Rady 97/78/ES z 18. decembra 1997, ktorou sa stanovujú zásady organizácie veterinárnych kontrol výrobkov, ktoré vstupujú do spoločenstva z tretích krajín (Ú. v. ES L 24, 1998, s. 9; Mim. vyd. 03/022, s. 247] a [smernica Rady z 15. júla 1991 stanovujúca princípy, ktoré sa týkajú organizácie veterinárnych kontrol zvierat vstupujúcich do spoločenstva z tretích krajín a ktoré menia a dopĺňajú smernice 89/662/EHS, 90/425/EHS a 90/675/EHS (91/496/EHS) (Ú. v. ES L 268, 1991, s. 56; Mim. vyd. 03/012, s. 58], za ktoré dnes členské štáty vyberajú poplatky podľa smernice 85/73/EHS.“

19 Oddiel B tejto prílohy V stanovuje, že členské štáty vyberajú na účely úradných kontrol týkajúcich sa zoznamu výrobkov vymenovaných v tomto oddiele minimálne sadzby poplatkov alebo daní, ktoré sa uvádzajú v uvedenom oddiele.

Talianske právo

20 Článok 1 decreto legislativo n. 194 – Disciplina delle modalità di rifinanziamento dei controlli sanitari ufficiali in attuazione del regolamento (CE) n. 882/2004 (legislatívny dekrét č. 194 z 19. novembra 2008, ktorým sa upravujú spôsoby financovania úradných sanitárnych kontrol podľa nariadenia č. 882/2004) (ďalej len „legislatívny dekrét č. 194/2008“) z 19. novembra 2008 (GURI č. 289 z 11. decembra 2008), vymedzuje „pôsobnosť“ tohto legislatívneho dekrétu takto:

„1. Tento dekrét stanovuje spôsob financovania úradných sanitárnych kontrol podľa hlavy II nariadenia [č. 882/2004], vykonávaných príslušnými orgánmi na účely zabezpečenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá.

2. Kontroly podľa odseku 1 sa financujú z poplatkov stanovených v prílohách tohto dekrétu, a to spôsobom uvedeným v článku 2.

3. Poplatky podľa tohto dekrétu, ktoré nahrádzajú akýkoľvek iný poplatok za sanitárne kontroly podľa odseku 1, znášajú prevádzkovatelia pôsobiaci v sektoroch, ktorých sa týkajú kontroly podľa odseku 1…“

21 Legislatívny dekrét č. 194/2008 vo svojej prílohe A oddieloch 1 a 2 uvádza sumy poplatkov uplatniteľné na bitúnky, ako aj na kontroly rozrábkarní, ktoré zodpovedajú sumám uvedeným v oddiele B prílohy IV nariadenia č. 882/2004.

22 Na účely uplatnenia ustanovení nariadenia č. 882/2004 a zabránenia rozdielnemu zaobchádzaniu na talianskom území legge n. 96 – Disposizioni per l'adempimento di obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia alle Comunità europee – Legge comunitaria 2009 (zákon č. 96 o ustanoveniach na vykonanie povinností vyplývajúcich z členstva Talianska v Európskych spoločenstvách – komunitárny zákon 2009) zo 4. júna 2010 (riadna príloha GURI č. 146 z 25. júna 2010) zmenil článok 1 legislatívneho dekrétu č. 194/2008 tak, že doň vložil odsek 3a, ktorý uvádza:

„Z rozsahu pôsobnosti tohto dekrétu sú vylúčení podnikatelia v poľnohospodárstve v súvislosti s vykonávaním činností podľa článku 2135 Občianskeho zákonníka."

23 Článok 2135 Codice civile (Občiansky zákonník) stanovuje:

„Za ‚podnikateľa v poľnohospodárstve' sa považuje osoba, ktorá vykonáva niektorú z týchto činností: pestovanie plodín, lesníctvo, chov zvierat a súvisiace činnosti.

Za ‚pestovanie plodín', ‚lesníctvo' a ‚chov zvierat' sa považujú činnosti smerujúce k držbe jedinca rastliny alebo živočícha a rozvoju ich biologického cyklu alebo potrebnej časti tohto cyklu pri reálnom alebo možnom využití dreva alebo sladkých, brakických alebo morských vôd.

Za ‚súvisiace činnosti' sa považujú činnosti, ktoré uvedený podnikateľ v poľnohospodárstve vykonáva na účely manipulácie, uchovávania, spracovania, uvádzania na trh a zhodnocovania výrobkov získaných najmä v oblasti pestovania plodín, lesníctva alebo chovu zvierat, ako aj činnosti, ktorých účelom je dodávanie tovaru alebo služieb prostredníctvom prevažného využívania zariadení alebo zdrojov podniku, ktoré sa bežne využívajú pri výkone poľnohospodárskej činnosti, vrátane činností týkajúcich sa rozvoja krajiny, vidieka a lesa alebo ubytovacích a pohostinských činností v súlade s ich zákonným vymedzením."

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

24 Žalobkyňami vo veci samej sú poľnohospodárske podniky pôsobiace v odvetviach chovu, porážky a uvádzania hydiny na trh.

25 Rozhodnutím z 12. decembra 2011 Výkonný výbor regiónu Emilia Romagna rozhodol o tom, že na podnikateľov v poľnohospodárstve vykonávajúcich okrem iného činnosti uvedené v oddieloch 1 a 2 prílohy A legislatívneho dekrétu č. 194/2008, a to prevádzkovanie bitúnkov a rozrábkarní, sa vzťahuje povinnosť platiť poplatky stanovené v uvedenom legislatívnom dekréte.

26 Žalobkyne vo veci samej podali proti tomuto rozhodnutiu a na neho nadväzujúcim platobným výmerom vydaným voči nim žalobu na Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagna (Regionálny správny súd Emilia-Romagna, Taliansko). Uvedený súd túto žalobu zamietol, pričom v podstate rozhodol, že nariadenie č. 882/2004 neoprávňuje členské štáty stanoviť výnimky z povinnosti platiť veterinárne poplatky.

27 Žalobkyne vo veci samej sa následne obrátili na Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko) s návrhom na zmenu tohto rozsudku. Po prvé v podstate tvrdia, že právna úprava Únie neukladá povinnosť uložiť všetkým subjektom v poľnohospodárskom sektore, a osobitne „podnikateľom v poľnohospodárstve" v zmysle článku 2135 Občianskeho zákonníka, povinnosť platiť poplatky za úradné sanitárne kontroly. Právna úprava Únie sa podľa nich obmedzuje na to, že vyžaduje od členských štátov, aby zabezpečili

vyberanie poplatkov za niektoré činnosti, ako je kontrola bitúnkov a kontrola prevádzkového stavu rozrábkarní. Členské štáty sú podľa nich oprávnené upraviť financovanie týchto kontrol podľa takých pravidiel, aké považujú za najvhodnejšie.

28 V druhom rade žalobkyne vo veci samej tvrdia, že oslobodenie od platenia poplatkov by sa tiež malo vzťahovať aj na podnikateľov v poľnohospodárstve, ktorí vykonávajú činnosti súvisiace s chovom zvierat, ako je manipulácia, uchovávanie, spracovanie, uvádzanie na trh a zhodnocovanie výrobkov získaných najmä chovom zvierat.

29 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti považuje za potrebné zistiť, aké povinnosti ukladá nariadenie č. 882/2004 členským štátom. Konkrétnejšie sa Consiglio di Stato (Štátna rada) pýta jednak na to, či toto nariadenie poskytuje členským štátom možnosť stanoviť výnimky z povinnosti platiť poplatok za úradné sanitárne kontroly.

30 Okrem toho sa pýta na presné vymedzenie kategórie podnikateľov v poľnohospodárstve, ktorí môžu byť oslobodení od platenia tohto poplatku, vzhľadom na rozsudok Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) z 10. novembra 2016, podľa ktorého sú družstvá podnikateľov v poľnohospodárstve a ich združenia „podnikateľmi v poľnohospodárstve“ v zmysle článku 2135 Občianskeho zákonníka, ak na výkon činností uvedených v tomto článku využívajú výrobky svojich členov alebo ak svojim členom poskytujú tovar a služby na účely údržby a rozvoja biologického cyklu.

31 Za týchto podmienok Consiglio di Stato (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 27 nariadenia [č. 882/2004], v ktorom sa stanovuje, že v súvislosti s činnosťami uvedenými v oddiele A prílohy IV a oddiele A prílohy V členské štáty zabezpečia vyberanie poplatku, vykladať v tom zmysle, že povinnosť platiť príslušný poplatok ukladá všetkým podnikateľom v poľnohospodárstve, vrátane tých, ktorí ‚vykonávajú činnosti porážky a rozrábky mäsa ako vedľajšiu činnosť k chovu zvierat‘?

2. Môže členský štát vylúčiť z platenia sanitárnych daní niektoré kategórie podnikov, hoci stanovil systém výberu poplatkov, ktorý je ako celok vhodný na zabezpečenie pokrytia nákladov vynaložených na úradné kontroly, alebo môže uplatniť nižšie poplatky než tie, ktoré sú stanovené v nariadení č. 882/2004?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

32 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 27 nariadenia č. 882/2004 vykladať v tom zmysle, že stanovuje, že členské štáty majú povinnosť vyberať poplatky za úradné kontroly činností uvedených v oddiele A prílohy IV a oddiele A prílohy V tohto nariadenia aj od prevádzkovateľov potravinárskych a krmivárskych podnikov vykonávajúcich činnosti porážky a rozrábky mäsa ako vedľajšiu činnosť k ich hlavnej činnosti, ktorou je chov zvierat.

33 Na úvod je potrebné uviesť, že z článku 2 bodu 1 a článku 3 nariadenia č. 882/2004 v spojení s odôvodneniami 4 a 6 tohto nariadenia vyplýva, že členské štáty sú povinné vykonávať úradné kontroly zamerané na overenie toho, či prevádzkovatelia potravinárskych a krmivárskych podnikov dodržiavajú potravinové a krmivové právo vo všetkých štádiách výroby, spracovania a distribúcie krmív alebo potravín, ako aj zvierat a produktov živočíšneho pôvodu.

34 Podľa článku 26 nariadenia č. 882/2004 členské štáty zabezpečia, aby boli k dispozícii primerané finančné zdroje na obstaranie potrebného personálu a iných prostriedkov pre úradné kontroly pri použití akýchkoľvek prostriedkov považovaných za vhodné, vrátane všeobecného zdanenia alebo zavedenia poplatkov alebo daní. V tejto súvislosti už Súdny dvor tento článok v spojení s odôvodnením 32 tohto nariadenia vyložil v tom zmysle, že členské štáty majú širokú mieru voľnej úvahy, aby získali primerané finančné prostriedky na obstaranie potrebného personálu a iných prostriedkov na úradné kontroly (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Superfoz - Supermercados, C-519/16, EU:C:2017:601, bod 34 a citovanú judikatúru).

35 Na druhej strane, táto miera voľnej úvahy je ohraničená harmonizovanými pravidlami upravenými v článku 27 nariadenia č. 882/2004, pokiaľ sa členské štáty rozhodnú uložiť prevádzkovateľom poplatky alebo dane uvedené v tomto článku (rozsudok z 26. júla 2017, Superfoz - Supermercados, C-519/16, EU:C:2017:601, bod 34).

36 V tejto súvislosti zo znenia článku 27 nariadenia č. 882/2004 vyplýva, že zatiaľ čo odsek 1 tohto článku stanovuje, že členské štáty môžu vyberať poplatky alebo dane na pokrytie nákladov, ktoré vznikli v dôsledku úradných kontrol, odsek 2 toho istého článku stanovuje, že na účely pokrytia nákladov vzniknutých pri činnostiach uvedených v oddiele A prílohy IV a oddiele A prílohy V tohto nariadenia zabezpečia členské štáty vyberanie poplatku, a nie dane.

37 Z toho vyplýva, že z jasného znenia tohto článku 27 ods. 2 nariadenia č. 882/2004 vyplýva jednak, že členské štáty sú povinné vyberať poplatok na pokrytie nákladov, ktoré vznikli v súvislosti s činnosťami, ktorých sa týkajú uvedené prílohy, a jednak, že normotvorca Únie v tomto odseku výslovne neoznačil osobu povinnú platiť tento poplatok.

38 V prvom rade je teda potrebné poznamenať, že pokiaľ ide o činnosti uvedené v oddiele A prílohy IV nariadenia č. 882/2004, táto príloha bez toho, aby sama vymenovala dotknuté činnosti, odkazuje na činnosti uvedené v smerniciach 89/662, 93/119 a 96/23, pri ktorých členské štáty už vyberajú poplatky na základe smernice 85/73.

39 V tejto súvislosti po prvé smernica 89/662 stanovuje, že veterinárne kontroly výrobkov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu, na ktoré sa vzťahuje príloha A tejto smernice, sa vykonávajú vo všetkých štádiách produkcie, spracovania, skladovania, uvádzania na trh a distribúcie uvedených výrobkov.

40 Príloha A uvedenej smernice odkazuje jednak na smernicu 2002/99, ktorá stanovuje pravidlá veterinárnej politiky upravujúce produkciu, spracovanie, distribúciu a uvádzanie výrobkov živočíšneho pôvodu určených na ľudskú spotrebu na trh, a jednak na nariadenie č. 853/2004, ktoré stanovuje osobitné hygienické pravidlá pre potraviny živočíšneho pôvodu, a konkrétne v prílohe III tohto nariadenia spresňuje pravidlá týkajúce sa porážky a rozrábky hydinového mäsa.

41 Po druhé, ako vyplýva z článku 1 ods. 1 smernice 93/119, táto smernica sa vzťahuje na činnosti jatočnej porážky.

42 Po tretie smernica 96/23 ustanovuje opatrenia na monitorovanie látok a skupín rezíduí uvedených v jej prílohe I a upravuje dohľad nad produkčným procesom zvierat, prvotných produktov živočíšneho pôvodu, ako aj krmív, a to vo všetkých štádiách výroby, spracovania a uvádzania týchto výrobkov na trh.

43 Z týchto smerníc vyplýva, že členským štátom ukladajú povinnosť vykonávať kontroly týkajúce sa všetkých štádií procesu živočíšnej produkcie a spracovania zvierat, ako aj procesu výroby krmív. Z toho vyplýva, že keďže činnosti porážky a rozrábky mäsa sa týkajú fáz živočíšnej produkcie

a spracovania, ide o činnosti podľa oddielu A prílohy IV nariadenia č. 882/2004. V dôsledku toho musia byť tieto činnosti podľa článku 27 ods. 2 tohto nariadenia predmetom úhrady povinného poplatku určeného na financovanie úradných kontrol.

44 V druhom rade je potrebné uviesť, že článok 27 ods. 2 uvedeného nariadenia neoznačuje osobu, ktorá je povinná platiť tento poplatok.

45 Z článku 27 ods. 8 nariadenia č. 882/2004 v spojení s odôvodneniami 4, 6 a 32 tohto nariadenia však vyplýva, že úmyslom normotvorcu Únie bolo uložiť povinnosť platiť tento poplatok prevádzkovateľom potravinárskych a krmivárskych podnikov.

46 V tejto súvislosti platí, že hoci nariadenie č. 882/2004 nedefinuje tieto pojmy „prevádzkovatelia potravinárskych podnikov“ a „prevádzkovatelia krmivárskych podnikov“, článok 2 tohto nariadenia odkazuje na nariadenie č. 178/2002, ktoré obsahuje základné pravidlá právnych predpisov týkajúcich sa krmív a potravín, a ktoré uvedené pojmy definuje v článku 3 bodoch 3 a 6.

47 Podľa týchto posledných uvedených ustanovení prevádzkovateľ potravinárskeho alebo krmivárskeho podniku predstavuje fyzickú alebo právnickú osobu zodpovednú za zabezpečenie toho, aby sa v potravinárskom alebo krmivárskom podniku pod jej kontrolou plnili požiadavky potravinového práva.

48 Podľa článku 3 bodu 1 nariadenia č. 178/2002 potravinové právo znamená zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, upravujúce potraviny vo všeobecnosti, a najmä potravinovú bezpečnosť, či už na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni, pričom sa vzťahuje na všetky stupne výroby, spracúvania a distribúcie potravín a krmív pre zvieratá.

49 Z toho vyplýva, že každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá je v rámci svojej činnosti povinná dodržiavať toto potravinové právo, musí byť kvalifikovaná ako „prevádzkovateľ potravinárskeho podniku“ alebo ako „prevádzkovateľ krmivárskeho podniku“.

50 Okolnosť, že činnosť porážky a rozrábky mäsa je vo vzťahu k hlavnej činnosti chovu zvierat doplnkovou činnosťou, je v tomto kontexte nepodstatná.

51 Preto prináleží vnútroštátnemu súdu, aby v prvom rade overil, či podnikateľ v poľnohospodárstve vykonáva činnosti uvedené v oddiele A prílohy IV nariadenia č. 882/2004, ako je porážka a rozrábka mäsa. V prípade, že to tak je, je úlohou vnútroštátneho súdu, aby v druhom rade overil, či tento podnikateľ v poľnohospodárstve podlieha požiadavkám potravinového práva takže ho možno považovať za „prevádzkovateľa potravinárskeho podniku“ alebo za „prevádzkovateľa krmivárskeho podniku“ v zmysle článku 3 bodov 3 a 6 nariadenia č. 178/2002, ktorý podlieha úradným kontrolám určeným na overenie, či dodržiava toto právo.

52 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je na prvú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 27 nariadenia č. 882/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že členské štáty majú povinnosť vyberať poplatky za úradné kontroly činností uvedených v oddiele A prílohy IV a oddiele A prílohy V tohto nariadenia aj od prevádzkovateľov potravinárskych a krmivárskych podnikov vykonávajúcich činnosti porážky a rozrábky mäsa ako vedľajšiu činnosť k ich hlavnej činnosti, ktorou je chov zvierat.

O druhej otázke

53 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 27 nariadenia č. 882/2004 vykladať v tom zmysle, že umožňuje členskému štátu ukladať poplatky vo výške, ktorá je nižšia ako minimálne sadzby stanovené v oddiele B prílohy IV a oddiele B prílohy V nariadenia č. 882/2004.

54 V prvom rade zo znenia článku 27 ods. 3 prvého pododseku prvej vety nariadenia č. 882/2004 jasne vyplýva, že poplatky vyberané v súvislosti s činnosťami uvedenými v oddiele A prílohy IV a oddiele A prílohy V nariadenia č. 882/2004 nemôžu byť nižšie než minimálne sadzby uvedené v oddiele B prílohy IV a v oddiele B prílohy V tohto nariadenia.

55 Z oddielov B týchto príloh IV a V ďalej vyplýva, že členské štáty vyberajú na účely kontrol súvisiacich so zoznamom výrobkov, ktoré sú tam uvedené, sadzby poplatkov v tam stanovenej minimálnej výške.

56 Pritom ani článok 27 ods. 3, ani oddiely B príloh IV a V nariadenia č. 882/2004 nestanovujú možnosť odchýliť sa všeobecným spôsobom a podľa vlastného uváženia od týchto minimálnych sadzieb v prípade, ak sa štát rozhodol financovať úradné kontroly prostredníctvom systému paušálnych poplatkov podľa článku 27 ods. 4 písm. b) tohto nariadenia.

57 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že tieto minimálne sadzby predstavujú najnižšiu sadzbu, od ktorej sa členské štáty v zásade nemôžu odchýliť (rozsudok zo 7. júla 2011, Rakvere Piim a Maag Piimatööstus, C-523/09, EU:C:2011:460, body 22 a 27).

58 Napokon tento výklad potvrdzuje aj článok 27 ods. 6 nariadenia č. 882/2004, upravujúci jedinú výnimku, na základe ktorej je členský štát oprávnený stanoviť pre určitý podnik nižší poplatok za úradnú kontrolu, než je minimálna sadzba podľa oddielov B príloh IV a V tohto nariadenia. Vzhľadom na údaje poskytnuté vnútroštátnym súdom však právna úprava, o ktorú ide vo veciach samých, vzhľadom na svoje charakteristiky nemôže spadať pod výnimku uvedenú v tomto článku 27 ods. 6, keďže sa netýka situácie určitého podniku, ale má všeobecnú povahu.

59 Z toho vyplýva, že článok 27 ods. 3 nariadenia č. 882/2004 a oddiely B príloh IV a V tohto nariadenia neponechávajú členským štátom žiadnu voľnú úvahu, umožňujúcu im odchýliť sa všeobecným spôsobom a podľa vlastného uváženia od tam stanovených minimálnych sadzieb (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. júla 2011, Rakvere Piim a Maag Piimatööstus, C-523/09, EU:C:2011:460, bod 28).

60 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 27 nariadenia č. 882/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že členskému štátu neumožňuje uplatňovať poplatky vo výške, ktorá je nižšia ako minimálne sadzby stanovené v oddiele B prílohy IV a oddiele B prílohy V nariadenia č. 882/2004.

O trovách

61 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

1. **Článok 27 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá sa má vykladať v tom zmysle, že členské štáty majú povinnosť vyberať poplatky za úradné kontroly činností uvedených v oddiele A prílohy IV a oddiele A prílohy V tohto nariadenia aj od prevádzkovateľov potravinárskych a krmivárskych podnikov vykonávajúcich činnosti porážky a rozrábky mäsa ako vedľajšiu činnosť k ich hlavnej činnosti, ktorou je chov zvierat.**

2. Článok 27 nariadenia č. 882/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že členskému štátu neumožňuje uplatňovať poplatky vo výške, ktorá je nižšia ako minimálne sadzby stanovené v oddiele B prílohy IV a oddiele B prílohy V nariadenia č. 882/2004.

Podpisy